

LASTEAEDE MAASIKAS

KESKKONNAÜLEVAATUS (2017/18)

I LASTEIA ÜLDISELOOMUSTUS

Lasteaed Maasikas on kakskeelne munitsipaallasteaed, kus on 6 rühma: 2017/19 õppeaastal 1 sõimerühm, 1 tasandusrühm, 1 sobitusrühm ja 3 tavarühma (sh 1 eesti õppekeele) ja aiarühmad on liitühmad. Lasteaed paikneb soodsas kohas, sest läheduses asuvad Kopli ehk Kase park, Süsta park, Kalmistupark ja Stroomi mets ja rannaala. Maja on ehitatud 1970, on 2-korruselise ja seda ümbritseb suur õueala.

II KESKKONNAÜLEVAATUSE EESMÄRK: Kaardistada hetkeseis

III KESKKONNAÜLEVAATUSE LÄBIVIIMINE

Keskkonnaülevaatus läbiviimist juhtis lasteaia juhtkond ja analüüsi 12 teema hetkeseisu õppe- ja kasvatustöös, igapäevaelu korraldamises ja majandamises.

Küsimustiku personalile koostas õppealajuhataja ja küsimuste (Mis on Rohelise Kooli programmiga liitumisel ja teemade käsitlemisel õppe-kasvatustöös õnnestunud? Kuidas olete järginud lasteaia keskkonnapõhimõtteid ja milles olete olnud edukad? Kuidas on laste osalemine Rohelise Kooli programmis kaasa aidanud nende õpi- ja sotsiaalsete oskuste arenemisele ja millistele oskustele?) eesmärk oli tagasiside muutustest ja õnnestumistest peale Rohelise kooliga liitumist. Küsimustikku tutvustati arendustunnis 15.11.17. Küsimustele vastasid kõik rühmad ajavahemikul 15.11-04.12.17 elektrooniliselt. Küsimustiku koondit tutvustati, arutati ja täiendati pedagoogilise nõukogu koosolekul 20.12.17.

15.11.17 arendustunnis otsustati, et küsimused lastele koostavad õpetajad hiljemalt 04.12.17 elektrooniliselt ja rühmadele jagati Rohelise kooli teemad, mille kohta 4-5 küsimust koostada. 13.12.17 arendustunnis vaadati küsimused üle, muudeti ja täiendati ning iga rühm (va sõimerühm) valis küsitluse läbiviimiseks (13.12-31.01.18) 3 ja rohkem teemat. Küsitluse koondi tutvustamine ja arutelu toimus 07.02.18 arendustunnis.

Info, teavitamine, vanemate kaasamine

Lapsevanemad on teadlikud projekti eesmärkidest (informeeriti septembrikuu koosolekul) ja toetavad kõiges. Lapsevanemaid ja hoolekogu teavitati ka lasteaiale Rohelise lipu omistamisest. Üldkoridoris on vormistatud Rohelise kooli stend, samuti rühmades. Lasteaia kodulehel on Rohelise kooli link. Lepatriinude rühmal ühine list. Põhja-Tallinna Sõnumites

ilmus novembris 2017 artikkel „Lasteaeda tunnustati Rohelise lipuga“. Õpetajad osalevad aktiivselt Rohelise kooli seminaridel ja Keskkonnaameti õppepäevadel.

Lapsed on vanemate abi ja toetuse üle uhked. Vanemad on rohkem lastega õues ja on märganud, et lapsed on looduses tähelepanelikumad.

Elurikkus, loodus. Õueala

Personal

Vastavalt tegevuskavale ja eesmärkidele on rühmad viinud igal nädalal läbi vähemalt 1 õueõppe tunni. Märgatavalt aktiivsemalt osaletakse lastega muuseumitundides: Loodusmuuseum, MiiaMilla, Pelguranna raamatukogu loodusprogrammides: Viimsis Tädu õpperajal osaleti õppeprogrammis „Metsa sees on puud“, KIK ja HA projekti „Keskkonnahariduslikud programmid Tallinna lasteaedades“ raames osaleti Tallinna Loomaia programmis „Kus loomad elavad?“ ja toimuvad õppekäigud parkidesse, mere randa. Päikese rühm, kes osaleb teist aastat Suure taimejahi projektis, valmistas projekti raames õueala kollaaži. Kõik rühmad uurivad vastavalt keskkonnategevuskavale valitud puud. Kasvatati seemnetest ette maitserohelist. Suvel ja sügisel hoolitseti lillepeenarde eest. Sügisel koguti lillede seemneid. Eesti Vabariik 100 raames istutati sügisel koostöös vanematega 100 tulbisibulat. Toimus tegevuskeskustega ühisüritus „Uuri, avasta, tegutse“, kus õpiti prügi sorteerima; reisiti erinevates maailmajagudes ja tutvuti sealsete loomadega; õpiti tundma tammepuud, saadi teada ja katsetada, kuidas reostavad laevad merevett, kuidas see mõjub veelanikele ning viibiti veega tehtavate katsete laboris. Õpetajad tutvusid Kopli parkide liigirikkusega. Kevadel osalesid lastevanemad õueala koristustöödel. Kooli minevate laste vanemad istutasid õuealale õunapuu.

Õpetajate sõnul oskavad lapsed looduses näha, kuulata, märkavad muutusi, oskavad arutleda, teha järeldusi, küsimusi esitada ja teha koostööd. Oskavad koguda lillede seemneid, neid hoida ja istutada, jälgivad nende kasvamist, rohida, kasta ja hoolitseda toalilled eest. Sügisel riisusid lapsed lehti ja koristasid õueala. Nad teavad, et ei tohi puudelt oksti ja peenralt lilli murda. Teavad, et linnas on looduslik mitmekesisus: pargid, mets ja mererand.

Lapsed

26-st vastajast vastas õigesti 20. Väiksemad lapsed ei suuda veel vähe arenenud kõne tõttu kirjeldada. Kõige paremini vastati looduse ja tervise teema küsimustele. Teatakse, kuidas loodust hoida ja mis transpordivahendid ei saasta loodust.

Mets kui rikkus: metsas on puud, linnud, loomad, lilled, marjad, seemned, aga ka puhas õhk, ilu, tehakse asju ja saab otsida peidetud varandust. **Olen looduse sõber:** loodust tuleb austada, hoida puhtust, ei tohi lõhkuda, oksti murda, tuleb toita loomi, linde, kasta, paigaldada linnumaju, parem,

kui on vähem autosid, metsas ei tohi karjuda, olema kokkuhoidlik. **Mis on loodus?**: Mis meid ümbritseb ja loetletud: puud, taimed, põõsad, linnud, loomad jne, aga ka tervis, puhas õhk, ilu, kus vaadeldakse, kus ujutakse. **Roheline Raamat**: Sellele küsimusele ei osanud keegi vastata. **Ohutu transport**: peale trammi, rongi, trolli, hübriidbussi nimetati ka jalg- ja tõukeratast, rulluiske, rula, kelku.

Globaalne kodakondsus

Personal

Vastavalt tegevuskavale tähistati mihkli, mardi- ja kadripäeva, vastlapäeva, maslenitsat ja Eesti sünnipäeva. Loetakse Eesti ja Vene kirjanike raamatuid. Iga rühm uurib Eesti sünnipäeva raames mingit teemat.

Päikese, Päevalille ja Lepatriinude rühm kasutavad õpp- kasvatustöös projekti „Kiusamisest vaba lasteaed“ elemente. Vikerkaare rühm jätkab projekti „Valmistame ise maitsvalt ja tervislikult“ (sellel aastal eesti toit), Täheke rühm projekti „Imelised muinasjutud“. Erinevate maade ja inimestega tutvumisel kasutatakse Mondo fotomappe, käiakse õppeekskursioonidel. Õpetajad vaatasid filmi „14 käänat“.

Õpetajate sõnul teavad lapsed Tallinna vanalinna tähtsamaid ehitisi, teevad vahet heal ja halval käitumisel, lohutavad ja aitavad üksteist ning osalevad rühma reeglite koostamisel.

Lapsed

Keskenduti Eestimaale ja vastamisel osales 19 last.. **Näita Eestimaad**: 2 näitas gloobusel, 1 näitas Tallinna. **Pühad Eestis**: 6 last nimetasid uus ja vana aasta, 4 Eesti sünnipäeva, 2 maslenitsat, 1 mardipäeva, emade- ja isadepäeva, hälloviini. Eesti kalendri tähtpäevade nimetused ei tule lastele kohe meelde. Meeles on need, mida alles tähistati (jõulud) ja mis on praegu aktuaalne (Eesti Vabariigi sünnipäev). **Eesti sümboolika**: 19-st vastajast nimetas 15 lippu, 1 vappi. **Rahvused Eestis**: nimetati erinevaid rahvusi, kuid kõige rohkem eestlasi ja venelasi.

Tervis ja heaolu

Personal

Vastavalt tegevuskavale on läbi viidud ühiseid liikumistegevusi saalis ja õuealal: hommikuvõimlemine, õpime liikudes liiklema, Sumba võimlemine (viis läbi lapsevanem). Toimus sportlik mihklipäev tegevuspunktidega. Rühmades valmistati tervislikke salateid, degusteeriti ja pakuti ka naaberrühmadele. Koostöös lastevanematega toimusid mihkli- ja jõululaat. On osaletud õppeprogrammides Tervishoiumuuseumis ja MiiaMillas, lapsed on

käinud õppematkal linnaosa, aga ka Snelli, Löwenruh ja Kadrioru pargis ja Stroomi rannaalal. Lastele toimus koolitus „Tulest targem“ ja õpetajatele ohutusosalane „Aga mina“. Õpetajad käisid õppematkal Kopli parkides ja bowlingut mängimas

Rühmad viivad läbi projekte: Päikene: „Tervisega lasteaeda“, Päevalill: „Tervise aabits“, Vikerkaar: „Valmistame ise tervislikult ja maitsvalt“.

Õpetajate sõnul järgivad lapsed päevarežiimi ja isiklikku hügieeni, teavad, miks on vaja pesta käsi ja hambaid. Lapsed on õppinud kultuuriselt sööma ja oskavad nimetada tervislikke toiduaineid ja toite. Juba väikesed lapsed teavad, et musti käsi ei panda suhu. Lapsed on õppinud eristama oma vajadusi, oskavad märgata head ja tänada.

Lapsed

44-st vastajast vastas enamikule küsimustele 41 last, hädaabinumbrit oskas öelda 33. **Käte pesu ja millal?:** nimetati mikroobe, haigusi, 2-et ei oleks mustad, 6-et kõht ei oleks lahti. Küsimusele millal ei vastanud kõik: rohkem vastati enne sööki ja peale WC; 2 last vastasid ka peale poodi ja ühistransporti ja 1, et peale õuest tulekut.

Teati kasulikke ja kahjulikke toite ning vastati põhiliselt kõik ära õigesti, kuid kasulikest huvitavad olid: mereannid, kanakotlet, kalakaste, tatar. **Hammaste pesu vajalikkus ja millal?:** enamused teab, miks hambaid peab pesema (mikroobid, augud, poleks kaariest) ja põhiliselt vastati, et pesta tuleb hommikul ja õhtul, 5 ka, et päeval, 2 vastas, et peale sööki, 4-et poleks mustad, oleks valged, et saaks rahulikult magada. **112: hädaabinumbrit oskas öelda 33 last.**

Meri ja rannik

Personal

Käiakse õppekäikudel mere äärde ja vaadeldakse merd erinevatel aastaegadel. Vastavalt õppekavale on tutvutud veelindude ja kaladega. Mererannast on kogutud looduslikke materjale käeliseks tegevuseks.

Õpetajate sõnul teavad lapsed, mis on ranna looduse tunnused ja seda, et merd ei tohi samuti reostada, veelinde toita.

Lapsed

Mere tähtsus: põhiliselt vastati, et seal elavad kalad, linnud ja inimesed saavad ujuda aga ka iluks, sellega seoses on elukutsed, mereteed, kus saab transportida asju ja inimesi, saab õppida veeelanikke, kive visata. **Mere kaitse:** põhiliselt seostati kalade ja lindude elukeskkonnaga. **Mereelanikud:** vastati palju erinevaid (kilpkonn, kaheksajalg, meritäht ja-

hobu, kaheksajalg, krabi), aga ka veelinde (part, kajakas, luik), kuid erinevaid kalaliike ei olnud nimetatud (lihtsalt kalad). Mere kaitset seotaksegi nende elukeskkonnaga. **Veelindude toitmine:** vastati, et ei sureks, peavad sööma oma toitu, peavad ise toitu otsima. 34-st vastas õigesti 24. **Vee ääres ei tohi:** vastati, et ei tohi prügi maha visata, pesta autot, vett juua ja seoses ohutusega üksi vee äärde minna, kaugele ujuda, hüpata kivilt, merevett juua ja jääle minna. 37-st vastas õigesti 30.

Energia. Vesi

Personal

Teemasid käsitletakse õppekava raames (vee ringkäik looduses, veekogud, joogivesi, vee puhtuse tähtsus, erinevad energia liigid). Ühisüritusel „Uuri, avasta, tegutse“ olid tegevuskeskused: vee puhtus ja omadused, kus tehti ka katseid. Jälgitakse, et vesi kraanis WC asjata ei jookseks, kraanid ei tilguks ja et veega ei mängitaks. Ruumist lahkudes kustutatakse tuled. Kuivatuskappe ja nõudepesumasinat kasutatakse ratsionaalselt. Suvel kasutati kastmiseks vihmavett.

Vee kulu

Aasta	Kulu (m3)	Vahe
2017	462	42, rohkem kui 2016
2016	420	19 vähem, kui 2015
2015	439	-77 rohkem, kui 2014
2014	362	

2017 aastal oli tarbimine suurem, kui 2016.a., sest ühes rühmas oli WC-pott katki. Kevadel 2017.a. vahetati 4 WC potti ning detsembris paigaldati WC-pottidesse vett säästvad mehhanismid

Elektri kulu

Elektri kulu kohta peab arvestust majandusjuhataja. Ruumidesse on paigaldatud säästupirnid. Välisüksed on varustatud sulguriga. Lastele on selgitatud, miks tuleb elektrit säästa. Rühmaruumides on tagatud normtemperatuur.

Aasta	Kulu (kWh)	Vahe
2017	16010	110, rohkem kui 2016 aastal
2016	15900	- 2427,68 Rohkem, kui 2015 aastal
2015	13472	47.924 Vähem, kui 2014 aastal
2014	13520	

2017 aastal oli praktiliselt sama nagu 2016.a.

Kütte kulu

Aasta	Kulu (MWh)	Vahe
2017	190,9	13,85 MWh vähem, kui 2016 aastal
2016	204,75	-23,05 MWh rohkem, kui 2015 aastal
2015	181,7	

Lapsed

Vastati, et vesi tuleb põhiliselt torudest ja vee tähtsust teatakse, kuid tule kustutamise vajalikkust ei seostata otseselt kokkuhoiuga (va ei tule maksta). **Vee tulek kraani:** (37-st vastas 24) ja enim vastati, et torudest, aga ka merest, jõest (enne puhastatakse), maast, ookeanist. **Vee tähtsus:** saab pesta (käsi, hambaid, pesu), juua (ka kalad, linnud, loomad), süüa teha, kasta, taimedele, et need kasvaks, ujuda. **Mis töötavad elektril?:** Väiksemad ei osanud nimesid öelda. 21 nimetas erinevaid seadmeid. **Miks kustutad tule?:** Et lamp ei läheks katki, tuleb maksta, ei peaks pirni vahetama, lamp kulub ära, et ei kuumeneks, ei juhtuks õnnetus.

Prügi. Jäätmed. Kliimamuutused. Transport

Personal

Kõigis rühmades sorteeritakse prügi ja taaskasutatakse paberit. Kõik rühmad osalesid jäätmenädalal ja taaskasutasid paberit, pakendeid, korke, riidet, ajakirju jne ja valmistasid: Päikene – õueala kollaaž, Lepatriinud , Päevalill – Tallinna vanalinna majad ja tornid, Vikerkaar - korkidest massaažimatt ja õppematerjali, Tibukesed - tarbeesemed (pliiatsite ja salvrätikute topsid), Täheke – jõulukompositsioon. Trepikodades karbid, kuhu lastevanemad toovad kasutatud paberit ja ühes ka jäätmete (pakend, segu olmejäätmed, ohtlikud jäätmed) kogumise kast. Käiakse õppekäikudel tänaval ja eri transpordivahenditega tutvumas, sõitmas ja räägitakse nende mõjust keskkonnale. TÕN nädala raames toimus õpituba õpetajatele, kus taaskasutati materjale.

Lapsed

Kliima puhul nimetatakse erinevaid ilmastikunähtusi. Vähesed teavad, mis põhjustab kliimamuutusi. Prügi vähendamiseks on nimetatud põhiliselt konteinereid, sorteerimist, aga ka taaskasutust. **Mis on kliima:** 24-st vastas 8: külm, soe, kiu sajab vihma, lund, puhub tuul,

on äike, see on ilm, soe ja külm koht maakeral. **Kliima muutumise põhjused:** 24-st vastas 5: autod, prügi, inimesed. **Kuidas mõjutab kliimat transport:** Rikub õhku, kahjustab merd, metsa, põldu, auto sõidab kiiresti ja tekib tuul, auto jääb suure lumega kinni, lennuk või auto teeb avarii, laevad reostavad merd ja kalad ja kõik surevad. **Kas ja kuidas saab inimene prügi vähendada:** 24-st vastas 21: enamus vastas, et ei tohi jätta vedelema ja tuleb panna konteinerisse, prügi ära vedada (10), sorteerida (4), taaskasutada (5); 2 ei tohi maha ja merre visata; 1 mitte palju osta; 1 ei tohi metsa raiuda, ei tohi hõivata elusolendite territooriume.